

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СЧЕТОВОДСТВО И АНАЛИЗ”

РЕЗЮМЕТА
НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

НА

ГЛ. АС. Д-Р ЛИЛЯНА КОСТАДИНОВА ДЖОНЕВА

ВЪВ ВРЪЗКА С УЧАСТИЕ В
КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“
ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8 ИКОНОМИКА, НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ
“СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ, КОНТРОЛ И АНАЛИЗ НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ” (ФИНАНСОВО
СЧЕТОВОДСТВО), ОБНАРОДВАН В ДВ, БР. 75 ОТ 25.08.2020 Г.

(ПРЕДСТАВЕНИТЕ НАУЧНИ ТРУДОВЕ НЕ ПОВТАРЯТ
ПУБЛИКАЦИИТЕ ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И
НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР” И ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА
ДЛЪЖНОСТ „ГЛАВЕН АСИСТЕНТ”)

СОФИЯ, 2020

1. Учебници

1.1. Башева, Сн., М. Маркова, Л. Камбурова, А. Филипова, М. Мусов, К. Кавалджиева, Р. Андасарова, Н. Николова, Б. Боянов, Я. Башев (2019). *Международни стандарти за финансови отчети*. Учебник за дистанционно обучение. София: ИК-УНСС, ISBN 978-619-232-260-1.

Авторско участие: Глава шестнадесета „Пояснения по МСФО 3 Бизнес комбинации“ (с. 392-418); глава седемнадесета „Пояснения по МСФО 10 Консолидирани финансови отчети“ (с. 419-476).

Авторски текст 85 стр.

В глава шестнадесета „Пояснения по МСФО 3 Бизнес комбинации“ е очертана същността на бизнес комбинациите и е разгледано счетоводното им отчитане. Подробно е описан методът на придобиването, който включва: (а) идентифициране на придобиващия; (б) определяне на датата на придобиване; (в) признаване и оценяване на разграничимите придобити активи, на поетите пасиви и неконтролиращото участие в придобиваното предприятие; (г) признаване и оценяване на репутацията или печалбата от изгодна покупка. Всичко това е подкрепено с множество примери, целящи да насърчат осмислянето и ефективното използване на усвоените знания. Накрая е систематизирана информацията, подлежаща на оповестяване в съответствие с МСФО 3 Бизнес комбинации.

В глава седемнадесета „Пояснения по МСФО 10 Консолидирани финансови отчети“ са анализирани подробно постановките в този стандарт. В детайли е разгледана дефиницията за контрол като база за изготвяне на консолидирани финансови отчети с трите елемента – правомощия, възвръщаемост и връзка между тях. С практически примери е представена проблематиката, свързана с консолидационните процедури. Описани са консолидационните техники при изготвянето на консолидиран финансов отчет и при консолидирането на финансовите отчети на дъщерно и асоциирано предприятие. Излагането на проблема чрез конкретни илюстративни примери допринася за усвояването на логични, последователни и трайни знания от студентите за основните концепции, свързани с международните счетоводни стандарти.

1.2. Стоянов, С., Сн. Башева, Д. Фесчиян, Р. Пожаревска, Б. Брезоева, Д. Петрова, Н. Орешаров, Р. Иванова, Л. Тодоров, Т. Рупска, К. Златарева, М. Маркова, Л. Камбурова (2016). *Финансова отчетност*. Първо издание. София: ИК-УНСС, ISBN 978-954-644-815-6.

Авторско участие: Глава втора, т. 3 „Същностни характеристики, признаване и представяне на репутацията за счетоводни цели“ (с. 101–118).

Авторски текст 17 стр.

Изяснена е икономическата същност на репутацията и нейното разграничение на вътрешно- и външносъздадена, като акцентът е върху признаването и оценката на външносъздадената репутация като счетоводен обект. С множество примери е

илюстрирано първоначалното и последващото оценяване на репутацията, възникнала в резултат от бизнес комбинация. В заключителната част са систематизирани изискванията за оповестяване на репутацията.

1.3. Башева, Сн., Л. Камбурова (2014). *Финансово счетоводство – основен курс*. Център за дистанционно обучение. Електронен учебник по проект BG051PO001-4.3.04-0034 „Развитие на електронните форми на дистанционно обучение в УНСС – създаване на нови възможности за повишаването на образованието и успешна професионална реализация”, ISBN 978-954-644-613-8.

Авторско участие: Глава шеста „Счетоводно отчитане на приходите на предприятието“; глава седма „Счетоводно отчитане на краткотрайните активи на предприятието“.

Авторски текст 83 стр.

Учебникът е предназначен за дистанционно обучение, поради което учебното съдържание е представено по интерактивен начин чрез използване на мултимедийни компоненти.

В глава шеста „Счетоводно отчитане на приходите на предприятието“ са разгледани икономическата същност на приходите и критериите за признаването им. Чрез използването на мултимедийни компоненти са посочени примери за счетоводно отчитане на приходите от продажба на стоки, продукция, услуги и дълготрайни активи, като е акцентирано върху отчитането на финансовите и другите приходи.

В глава седма „Счетоводно отчитане на краткотрайните активи на предприятието“ детайлно са представени първоначалната и последващата оценка на стокОВО-материалните запаси. На базата на конкретни примери са разгледани счетоводното отчитане на стопанските процеси и операции, от които произтича увеличението или намалението на материалните запаси. Специално внимание е отделено и на формирането на себестойността на готовата продукция чрез интегриране на непреките производствени разходи в нея. Дискутирани са методите за отписване на материалните запаси при тяхното потребление, както и ефектите от прилагането им.

2. Монографии

2.1. Камбурова, Л. (2019). *Консолидирани финансови отчети – теоретични и методологични аспекти*. София: ИК-УНСС, ISBN 978-619-232-227-4.

Авторски текст 150 стр.

В монографичния труд са представени важни теоретико-приложни аспекти на консолидираните финансови отчети. *Обект* на изследването са консолидираните финансови отчети, които са анализирани през призмата на счетоводните стандарти и академичната литература, а *предмет* – историческото развитие на теорията и практиката в тази област, контролът като база за консолидация и методологията на изготвянето на

такъв вид отчети. *Основната цел* е да се обобщи, анализира и систематизира натрупаният опит и сегашната практика при изготвянето на консолидирани финансови отчети. Във връзка с това са поставени и решени три изследователски задачи, структурно обособени в отделните глави на монографията.

В първа глава *„Историческо развитие на теорията и практиката на консолидираните финансови отчети“* е направен преглед на теоретичната и емпиричната литература в областта на консолидираните финансови отчети и са анализирани факторите, които способстват за развитието на тази област от счетоводството. Проследени са направленията, в които се развива академичният дебат, а именно функция на консолидираните финансови отчети, обхват на консолидацията, малцинствено участие, репутация, вътрешногрупови сделки. Разгледана е еволюцията на теориите за консолидация и е очертана необходимостта от стандартизиран подход.

Във втора глава *„Контролът като база за консолидация в съвременната нормативна рамка“* е направен анализ на контрола като основа за консолидация в съвременната нормативна рамка, като са разгледани всички съществени аспекти както в международните, така и в националните счетоводни стандарти. Изследвано е развитието в разбирането и дефинирането на понятието „контрол“. За основна промяна е приет преходът от концепцията за „правен“ контрол към тази за „действителен“ контрол. Акцентирано е върху определението за контрол съгласно МСФО 10 *Консолидирани финансови отчети* и критериите за установяването му: правомощия, възвръщаемост и връзка между тях.

Трета глава *„Методология за прилагане на счетоводните стандарти при съставяне на консолидирани финансови отчети“* е с практикоприложна насоченост. В нея е предложена методология за прилагане на настоящите счетоводни стандарти при изработването на консолидираните финансови отчети, подкрепена с приложими в практиката примери за изготвяне на отделните им компоненти, вкл. и на компании с международна дейност.

В заключителната част на монографията са обобщени основните изводи и резултатите от изследването.

Със задълбочения анализ на актуалните въпроси, свързани с консолидирането на финансовите отчети, и с нагледната илюстрация на предложените методи и методики монографията може да бъде полезна за широк кръг читатели – изследователи и студенти, които изучават финансовите отчети и прилагат счетоводното познание в практиката.

2.2. Камбурова, Л. (2020). *Счетоводно признаване на приходите. Управление и качество на печалбата*. София: ИК-УНСС, ISBN 978-619-232-291-5.

Авторски текст 127 стр.

Креативното счетоводство и манипулациите на счетоводна информация са сериозен и широко разпространен проблем по целия свят, който пречи на потребителите на финансови отчети да получават вярна и точна информация за финансовото състояние на компаниите – обект на тяхното внимание. Някои от тези манипулации се дължат на т.нар.

управление на печалбата – използването на определени счетоводни техники за изготвяне на финансови отчети, които представят съответстващ на интересите на мениджмънта поглед върху дейността и финансовото състояние на компанията. Подобен начин на управление на печалбата противоречи на фундаменталните характеристики на счетоводната информация – достоверно представяне и уместност.

С посочените проблеми е свързан и изследователският интерес към темата, предизвикан от нейната актуалност и значимост за фирмената политика. Това обуславя и *основна цел на изследването* – да се обобща, анализира и систематизира натрупаният опит и съвременната практика при управлението на печалбата, разгледани през призмата на счетоводните стандарти и научната литература. *Обект* на изследването е печалбата, а *предмет* – качеството на представената в теорията и в практиката информация за управлението на приходите в предприятието като инструмент за формиране на печалба, както и методите и мотивите за управление на печалбата, показателите за качество на печалбата и техните детерминанти.

На базата на направения преглед на теоретичната и емпиричната литература в областта на управлението на печалбата в първа глава *„Същност и значение на счетоводната информация. Управление на печалбата в резултат от признаване на приходите“* са анализирани методите и мотивите за управлението на печалбата, а също и показателите за нейното качество и факторите, които въздействат върху тях. Представена е нормативната рамка за признаване на приходите в контекста на ефектите ѝ върху управлението на печалбата. Очакванията са, че използването на петстепенния модел в МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти* ще ограничи съществуващите счетоводни практики за неправомерно признаване или непризнаване на приходи, които са основен компонент при изчисляването на счетоводната печалба.

Втора глава е озаглавена *„Качество на счетоводната печалбата – преглед на показателите за определяне на качеството и факторите, от които зависи“*. Извършеният анализ показва, че за да бъде с по-високо качество, печалбата трябва да е предвидима, постоянна и информативна за пазарната стойност на компанията. За да се постигне това, е необходимо усилията на мениджмънта да се концентрират все повече върху подобряването на субективните фактори, определящи качеството на печалбата – характеристиките на предприятието, финансовото отчитане, ролята на одиторите корпоративното управление и вътрешния контрол.

В трета глава *„Емпирично изследване на приходите и печалбата на компаниите в България“* въз основа на емпирично проучване за качеството на информацията за приходите и печалбата на 168 компании в България за периода от 2012 до 2018 г. са обобщени изводи, потвърждаващи основната теза в монографията, че като печалба с по-високо качество може да се определи такава печалба, която е предвидима, относително постоянна и информативна за пазарната стойност на компанията. Резултатите от извършеното емпирично изследване дават основание да се направят две много важни заключения: *Първо*, приходите са най-устойчивият компонент в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Тази стабилност намалява, когато се върви

„надолу“ по отчета, т.е. приходите са по-устойчиви от печалбата преди лихви, данъци и амортизации, на свой ред печалбата преди лихви, данъци и амортизации е по-устойчива от печалбата преди лихви и данъци, а последната пък е по-устойчива от нетната печалба. *Второ*, паричният компонент е по-устойчив в сравнение с компонента на начисляване. В съответствие с прогнозите на теоретичния модел емпиричните тестове потвърждават, че по-малко надеждните начисления водят до по-ниска устойчивост на печалбата. При компаниите в България през периода 2012-2018 г. тази зависимост е по-слабо изразена, отколкото в държави с англосаксонска правна система (Великобритания, САЩ, Канада, Австралия), но като цяло е в съответствие с резултатите за компаниите в страни с континентална правна система, описани в Pincus et al. (2007) и Leippold и Lohre (2010).

3. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

3.1. Камбурова, Л. (2019). *Репутацията на предприятието като обект на счетоводството – проблеми на признаване, отчитане и оповестяване*. София: ИК-УНСС. ISBN 978-619-232-228-1.

Авторски текст 144 стр.

На съвременния нов етап на икономическо развитие глобализацията и либерализацията стимулират компаниите все повече да основават своите конкурентни предимства на нематериалните активи, вкл. и на репутацията, които не могат лесно да се имитират или търгуват. Предприятията започват да осъзнават, че бъдещият им икономически растеж се определя главно от нематериалните активи (външно- и вътрешносъздадените), които в крайна сметка се определят в конкурентоспособността, обусловена от продуктите и услугите с висока добавена стойност. Именно с анализа на тези важни проблеми е свързано и представеното в книгата проучване.

Обект на изследване е репутацията и по-конкретно вътрешносъздадената репутация на предприятието/компанията, а *предмет* – някои актуални въпроси, засягащи нейното признаване, отчитане и оповестяване. *Целта* е да се докаже значимостта на вътрешносъздадената репутация като фактор за икономическо развитие на предприятието, необходимостта от нейното адекватно признаване, счетоводно отчитане и оповестяване в годишните финансови отчети, както и да се предложат подходящи подходи и методи за това.

В първа глава *„Репутацията като ресурс на предприятието и обект на счетоводството“* въз основа на направения ретроспективен и нормативен анализ е разгледана природата на външносъздадената репутация (ВнСР). Установява се, че тя е актив с нематериален характер и независимо дали е положителна, или отрицателна, е резултативен ефект от бизнес комбинацията, който по своята същност е синергичен, т.е. допълнителен ефект „в повече“, свръхефект. Външносъздадената репутация е идентифицируема икономически, документално и парично, което позволява безпроблемно да бъде стандартизирана, нормативно регулирана и счетоводно призната, отчетена и оповестена. Извършен е и критичен анализ, засягащ въпроса за

декапитализацията на репутацията – дали да се амортизира, или да се тества за обезценка.

Във втора глава „*Вътрешносъздадена репутация*“ акцентът е върху вътрешносъздадена репутация (ВтСР), за която няма стандарт за регулация. Нейното счетоводно признаване, отчитане и оповестяване е особено актуален проблем днес, когато стойността на неразграничимите нематериални активи в дадена компания превишава стойността на материалните. Критерий за наличие на ВтСР, формирана от вътрешносъздадени нематериални активи (ВтСНА), е установяването на т.нар. свръхпечалба или печалба „в повече“ спрямо една „нормална“ норма на възвръщаемост на инвестирания капитал.

Вътрешносъздадената репутация е определена като уникален, неосезаем актив, формиран като синергичен резултат от взаимодействието на група активи на предприятието, в които преобладават нематериални и вътрешносъздадени, неидентифицирани и неразграничими поотделно активи. Тяхното наличие (активът ВтСР) води до създаването на свръхпечалба или печалба „в повече“ спрямо една „нормална“ норма на печалбата в новосъздадено предприятие, в което още няма ВтСНА (респективно ВтСР).

В трета глава „*Подходи и измерители за оценяване и оповестяване на вътрешносъздадената репутация във финансовите отчети*“ са предложени и обосновани три подхода за оценяването на ВтСР. *Първият подход* – за определяне на ВтСНА като синергични фактори на ВтСР, произтича непосредствено от природата на ВтСР. При него обаче се акцентира върху метода за определяне на ВтСНА, които са в основата на генериране на синергията. Основен способ за определяне на стойността на ВтСНА е калкулацията на себестойността. *Вторият подход* е базиран на остатъчната стойност и също произтича от природата на ВтСР, а именно синергичен резултат, чиято стойност се определя като разлика между цената на придобиване на предприятието и справедливата стойност на нетните активи. *Третият подход* е основан на пазарната капитализация. Той представлява модификация на първия, защото следва същата логика за определяне на стойността на ВтСР, но използва пазарните методи за определяне на стойността на предприятието и по-конкретно пазарната капитализация. Този метод е приложим за компаниите, листвани на фондовата борса.

4. Публикувани статии в колективни монографии

4.1. Kamburova, L. (2017). Empirical survey on reporting and disclosure of internally generated goodwill. In: *Contemporary issues of accounting and management in Poland and in Bulgaria. Monographs.* Lodz, Poland: Politechnika Łódzka, pp. 35-44, ISBN 978-83-7283-834-6

Авторски текст 9 стр.

В днешно време икономическото развитие все повече се основава на икономиката на знанието, стратегически стълб на Лисабонската стратегия на ЕС. Засилването на конкуренцията обективно налага доктрината за превръщането на знанието в материална

сила и движещ агент за постигане на конкурентно предимство. На езика на бизнеса това означава постоянна трансформация на знанията в нематериални активи. Фокусът при вземането на инвестиционни решения се измества от материални активи – предмет на търговски сделки, към нематериални активи, които не са обект на подобни сделки.

Основната теза на изследването е, че вътрешносъздадената репутация е ключов фактор за икономическото развитие на всяка компания – тя трябва да бъде разкрита и правилно оповестена от нейния счетоводен отдел, като се използват подходящи подходи и методи, за да се улесни успешното управление и развитие на компанията. Във връзка с това е направен опит да се докаже, че:

1) Вътрешногенерираните нематериални активи, включително репутацията, съществуват във фирмите, но за тях няма подходяща отчетност.

2) Отчитането и оповестяването на вътрешногенерирана репутация ще доведе до по-големи инвестиции в такива активи.

За целите на изследването е проведено емпирично проучване сред счетоводители, мениджъри и други заинтересувани страни, в което са включени някои от съществуващите проблемни въпроси, свързани с:

- непризнаването на вътрешногенерираната репутация (това води до погрешно представяне на истинското и справедливо финансово състояние на дружеството);
- липсата на отчетност поради непризнаването на вътрешногенерирани нематериални активи;
- необходимостта от законодателни промени.

Изследването показва, че когато компанията има активи, които не са осчетоводени правилно, това нарушава принципа на справедливо представителство. Предложено е възможно решение на този проблем – доброволното оповестяване на тези активи в годишните финансови отчети.

4.2. Kamburova, L. (2017). Comparative analysis of IFRS 10 consolidated financial statements and Bulgarian NAS 27 consolidated financial statements and accounting for investments in subsidiaries. In: *Mechanisms of interaction between competitiveness and innovation in modern international economic relations. Collective monograph. Riga: ISMA University, pp. 162-170, ISSN 1492-8965 (electronic).*

Авторски текст 8 стр.

Изследването разглежда настъпилите през 2016 г. промени в българското законодателство в областта на счетоводството, като се отчита, че те са мотивирани единствено от изискванията на директивите на ЕС (отвън), а не от изменения в икономическата среда (отвътре). Въведените изисквания, свързани с транспонирането на Директива 2013/34/ЕС, намират израз в приетия по това време нов Закон за счетоводството и в промяната в Националните счетоводни стандарти (NAS). Промените обаче не са съобразени с многобройните особености на националното законодателство.

Те са направени набързо, в последния момент, без да е постигнат консенсус, а това води до редица неточности и несъвършенства в националното законодателство, което е обозначено като „ново“. Липсата на счетоводна идентичност и стремежът към сближаване с МСС не покриват очакванията за точност и прецизност на регулаторната база. Това пречи за намирането на общи решения – те се ограничават до уреждането на отделни въпроси, но липсва единна и цялостна концепция и визия за националното счетоводно законодателство.

Основната цел на изследването е да направи кратък сравнителен анализ между МСФО 10 и NAS 27 и да определи дали разликите между NAS и IAS/IFRS (Международните счетоводни стандарти и Международните стандарти за финансово отчитане) влияят положително или отрицателно върху българската счетоводна практика. От направения анализ се стига до извода, че правото на избор между двете счетоводни бази предполага разлика между самите стандарти. Установява се, че в България промяна в националното счетоводно законодателство обикновено се случва единствено когато има трансформация на европейска директива или изменение в международните стандарти за финансово отчитане. Промените у нас най-често се изразяват в прякото използване на оригиналния текст на стандарта, който в повечето случаи не отразява спецификата на националната икономика и е труден за прилагане. Това нарушава целта на счетоводните стандарти да предоставят най-полезната, надеждна и сравнима финансова информация за минали периоди.

Изследването констатира също, че в България МСФО/МСС често не са пряко приложими, тъй като изискват професионална преценка на отделните принципи и правила за всеки конкретен случай. Същевременно в много от националните счетоводни стандарти изборът и професионалната преценка са ограничени, тъй като за тях са необходими сериозно професионално обучение и подходяща бизнес среда. За разлика от НСС в МСФО/МСС по-често се разглеждат общи разпоредби и принципи, отколкото отделни, специфични или несъществени въпроси.

4.3. Kamburova, L. (2018). Comparative analysis between Bulgarian and international accounting regulation for business combinations. In: *Management of innovative development the economic entities. Collective monograph. Przeworsk, Poland: Higher School of Social and Economic*, pp. 243-251, ISBN 978-83-65196-83-5.

Авторски текст 8 стр.

Продължаващите процеси на интеграция и глобализация намират отражение и в развитието на счетоводните регулации. Един от сериозните въпроси в тази област остава дали МСФО ще бъдат изцяло приети от всички държави по света и ще заменят напълно техните национални счетоводни стандарти. Конвергенцията между МСФО и НСС на САЩ се ускорява. Българското национално законодателство не изостава от процеса на сближаване с МСС, но при приемането на нови национални стандарти много от тях „вземат назаем“ буквално и безкритично написаното в МСС. Пример за това е НСС 22 *Счетоводство за бизнес комбинации*, който в оригиналната си версия през 2005 г. е

разработен въз основа на отменения МСС 22 *Бизнес комбинации*. В дългия период от тогава до сега Съветът по международни счетоводни стандарти неколнократно е изменял стандарта, за да отрази адекватно промените във финансовия свят. Българското законодателство обаче изостава от този процес и не използва възможността да въведе новите промени, наложени от изискването за транспониране на Директива 2013/34/ЕО. Тази директива е формално приложена чрез приемането на нов Закон за счетоводството през 2016 г. и незначителни промени в НСС. Посочените причини водят до съществени разлики в двата стандарта, особено в следните области:

- Видове бизнес комбинации и преки разходи за придобиване;
- Оценка на неконтролиращото участие;
- Репутация и последваща преоценка.

Базирайки се на казаното дотук, в статията е направен кратък сравнителен анализ между МСФО 3 и НСС 22, за да се установи дали разликите между НСС и МСС/МСФО оказват положително или отрицателно влияние върху счетоводната практика в България. Анализът показва, че при синхронизирането си с международните разпоредби счетоводната уредба в нашата страна изостава. В случая обаче този „дефект“ може да се разглежда и като нещо положително, тъй като по-консервативното отчитане и липсата на алтернативи за оценка водят до по-достоверно представяне на счетоводна информация. Все още в България справедливата стойност се използва по-ограничено като основа за оценка на бизнес комбинации поради липсата на установени практики и на активен капиталов пазар.

4.4. Kamburova, L. (2019). A Retrospective look at non-controlling interest – from the past to the present. In: *Облік аналіз і контроль в умовах міжнародного співробітництва*. Колективна монографія. Lutsk, Ukraine: Луцький НТУ, pp. 172-182, ISBN 978-617-672-222-9.

Авторски текст 10 стр.

Всяка икономическа група с по-малко от 100% собственост върху дъщерното предприятие включва три страни: компания-майка, дъщерна компания и неконтролиращо участие. Условно дъщерното предприятие става собственост на останалите две – на компанията-майка и на неконтролиращото участие.

Имайки предвид това, в изследването е посочено, че в най-ранните етапи от академичната дискусия за ролята на малцинственото участие неговото съществуване не е оспорено, но не са направени допълнителни анализи за значението и представянето му във финансовия отчет. Обяснението е, че по онова време изследователският интерес е насочен преди всичко към съвкупните ресурси, инвестирани в дадено предприятие, и към общата възвръщаемост, получена от тях. От такава гледна точка разделението между мажоритарните и миноритарните акционери не е толкова съществено. Смята се, че консолидираните финансови отчети помагат на кредиторите при оценката на цялостната платежоспособност и поради това за тогавашните проучвания разбивката на

собствеността е без значение.

Развитието на счетоводната теория и практика разширява вижданията в тази област и помага да се намерят отговори на противоречиви счетоводни въпроси, например относно третирането на неконтролиращото участие. Представеното изследване показва, че стремежът на счетоводните регулатори да отговорят на нуждите на потребителите на счетоводна информация намира отражение в промяната на правилата за финансова отчетност, свързани с признаването и оценката на неконтролиращото участие. Установява се също, че правилната оценка на неконтролиращото участие влияе пряко и върху първоначалната оценка на друг счетоводен обект – репутацията и нейната последваща обезценка. Въз основа на направения анализ се стига до извода, че изборът на алтернативи за оценка, разрешен от международната рамка, трябва да се използва с цел счетоводните данни да се поставят възможно най-близо до истинската им икономическа стойност.

4.5. Камбурова, Л. (2019). Еволюция на теориите за консолидация и необходимостта от стандартизиран подход. В: *Икономиката на България и Европейския съюз в дигиталния свят*. Колективна монография. София: ИК-УНСС, с. 407-418, ISBN 978-619-232-208-3.

Авторски текст 11 стр.

Изготвянето на консолидирани отчети е широко използвана практика, която възниква от началото двадесети век, но теоретичната рамка на процеса е разработена няколко десетилетия по-късно, след като се въвеждат термини като „предприятие“ и „икономическа група“. Съществуват четири основни теории или концепции, приети като подходяща основа за проучване на процеса на консолидация: теорията на собствениците, теорията на предприятието-майка, разширената теория на предприятието-майка и теорията на икономическата единица. Във връзка с това изследването си поставя за задача да анализира тези теории, да определи техните различия и да ги сравни със сегашната практика на изготвяне на консолидирани финансови отчети. За целта е използван дескриптивен подход към съществуващата академична литература и към натрупаните доказателства за различните консолидационни теории. Проучването показва, че към момента най-предпочитана от създателите на международните счетоводни стандарти е теорията на икономическата единица.

5. Публикувани статии в сборници с научни статии:

5.1. Камбурова, Л. (2015) Репутация предприятия как икономически ресурс и обект бухгалтерского учета. В: *Міжнародний збірник наукових праць „ОБЛІК. ЕКОНОМІКА. МЕНЕДЖМЕНТ: наукові нотатки“*, Випуск 3 (7)-2015 рік (свідоство про державну реєстрацію друкованого засобі масової інформації серія КВ № 20767-10567 Р). Видання входить в інформаційну аналітичну систему РІНЦ (нефаховий збірник). Міжнародний збірник наукових праць з 2014 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань. Paris, France: International Centre, pp.

111-117, ISSN 2313-8211.

Авторски текст 6 стр.

Изследването е посветено на въпроси, свързани с различните видове репутация и нейното значение за определянето на стойността на активите на предприятието. Понятието „репутация“ може да се разглежда в широк и в тесен смисъл. В първия случай тя се възприема като счетоводна категория, а във втория – като нематериален, неидентифициран, уникален обект с двойствен характер и с променлива оценка. В зависимост от това дали компанията генерира репутация, или я придобива, репутацията може да бъде вътрешно- или външносъздадена. Външносъздадената репутация е резултат от бизнес комбинациите на предприятието и по своята същност ефектът ѝ е синергичен (т.е. „прекомерен“ допълнителен ефект, свръхефект). В практиката има и вътрешносъздадена репутация без стандарт за регулиране. Въпросът за нейното счетоводното признаване, измерване и оповестяване е много актуален в днешно време, когато стойността на неразличимите нематериални активи в голям брой случаи надвишава многократно тази на материалните активи на публично търгуваните предприятия.

5.2. Камбурова, Л. (2017). Проблемът за капитализацията на репутацията на предприятието, в това число вътрешно създадената репутация и нейното отчитане и оповестяване. В: Сборник научни статии, катедра „Счетоводство и анализ“, УНСС. София: ИК-УНСС, с. 508-528, ISBN 978-619-232-021-8.

Авторски текст 20 стр.

Изследвана е корпоративната репутация. Фокусът е върху капитализацията на вътрешносъздадената репутация като основен фактор за икономическото развитие на компанията, като е подчертана необходимостта от нейното признаване, отчитане и оповестяване. Очертан е проблемът, който създава в практиката неравнопоставеното третиране на вътрешно- и външносъздадената репутация, а именно неотчитането на повече от половината от пазарната капитализация на компанията. Това поставя счетоводството в противоречие със собствените му принципи на функциониране и възпрепятства обслужването на управлението на компанията и инвеститорите с адекватна информация за вземане на инвестиционни решения.

В изследването е формулирана система от три подхода за решаването на този проблем, която обхваща всички казуси в практиката. Решението е верифицирано с помощта на две емпирични проучвания, които показват, че то е внедримо и не изисква сериозни ресурси или изменения на нормативния счетоводен регулатор. В същото време според получените резултати ефектът е мащабен, защото ще доведе до положителна промяна на цялата счетоводна практика, а това от своя страна ще подпомогне инвестициите.

5.3. Филипова-Сланчева, А., Л. Камбурова, Р. Андасарова-Георгиева (2017). Приложима счетоводна база от предприятията в България – проекции и предизвикателства. В: Икономиката на България и Европейския съюз: наука и бизнес. София: ИК-УНСС, с. 328-359, ISBN 978-954-644-970-0.

Авторски текст 10 стр.

Значимостта и актуалността на проблемите, които засягат избора на счетоводна база в контекста на последния Закон за счетоводството (2016 г.), са безспорни. Въвеждането на СС 42 Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти очертава нови предизвикателства пред счетоводната система в условията на променяща се икономическа среда. Отчитайки това, в статията е извършен преглед на счетоводната стандартизация в българската литература. Изследвано е влиянието на нормативната рамка върху организацията на счетоводството в България. Анализирани са теоретико-методологичните аспекти на приемането и използването за пръв път на МСФО като приложима счетоводна база в страната ни.

Въз основа на специализирано анкетно проучване сред предприятията в България са дефинирани очакванията и ефектите от въведения еднократен преходен режим към НСС. На базата на резултатите от това проучване са представени проекциите и насоките на потенциалното влияние на настъпилите изменения в счетоводното законодателство в контекста на прилагането на СС 42 Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти. Потвърждава се хипотезата, че по-голяма част от компаниите няма да се възползват от възможността за преходен режим обратно към НСС съгласно изискванията на СС 42. Не се очаква предприятията, приели доброволно прилагането на МСС по реда на отменения Закон за счетоводството, да извършат промяна в използваната от тях счетоводна база.

В заключение е обоснована необходимостта от промени в Закона за счетоводството, и по-конкретно отпадане на ограничителния период за прилагане на СС 42. Това ще разшири кръга от предприятия, използващи НСС, и ще създаде благоприятни условия за прилагане на новия счетоводен стандарт.

6. Публикувани доклади в сборници

6.1. Камбурова, Л. (2019). Репутацията в консолидираните финансови отчети – минало и настояще. В: Научно-практическа конференция „Счетоводство, одит и финанси в променящия се свят“. Варна: Наука и икономика, с. 374-385, ISBN 978-954-21-1001-9.

Авторски текст 11 стр.

Изследвана е еволюцията на възгледа за репутацията в консолидираните финансови отчети като оценка и представяне. Представени са различни мнения, които отразяват разбиранията за този сложен обект на счетоводството във времето, като е

отделено специално внимание на темата за мястото на вътрешно- и външносъздадената репутация в схващанията за консолидираните финансови отчети. Посочени са предимствата и недостатъците на съвременната концепция за репутация при консолидация. Обоснован е изводът, че развитието на счетоводната теория и практика допринася за намиране на отговори на въпроси, свързани с противоречиви обекти в счетоводството, какъвто е репутацията. Стремещт на счетоводните регулатори към задоволяване на информационните нужди на потребителите на счетоводна информация намира отражение в промяна на правилата за счетоводно представяне и отчитане на репутацията.

6.2. Камбурова, Л. (2020). Методи за управление на печалбата. В: „Приносите на счетоводството в икономическата наука“. Юбилейна международна научна конференция по повод 100-годишнината на катедра „Счетоводство и анализ“. София: ИК-УНСС, с. 393-400, ISBN 978-619-232-278-6.

Авторски текст 7 стр.

Разгледани са различните методи, които помагат на мениджмънта да управлява финансовия резултат на компанията съобразно очакванията на инвеститорите. Печалбата може условно да се раздели на два компонента – паричен и компонент на начисляване, и манипулирането на който и да е от тях ще се отрази върху нейната стойност. Печалбата може да се регулира както чрез използването на реални икономически трансакции, така и чрез управление на начисляването. Операциите по управлението на печалбата могат да се класифицират в няколко категории: признаване на разходи, признаване на приходи, отчитане на бизнес комбинации и др. Освен чрез управлението на определения по счетоводните правила финансов резултат мениджърите могат да въздействат върху очакванията на техните инвеститори, като оповестяват алтернативен финансов резултат – „проформа“ печалба.

7. Публикувани статии в научни списания, реферирани и индексирани в други международни бази данни с научна информация

7.1. Камбурова, Л. (2019). Концепцията за контрол при съставяне на консолидирани финансови отчети – минало и настояще. В: *Научни трудове на УНСС, Том 2*. София: ИК-УНСС, с. 291-301, ISSN 0861-9344.

Авторски текст 10 стр.

Концепцията за контрол е ключова част от теорията и практиката на консолидираните финансови отчети и играе съществена роля при вземането на решение по какъв начин да се представят финансовите отчети на дадена икономическа група от предприятия. Във връзка с това последователно е анализирана концепцията за контрол при консолидираните финансови отчети в Международните счетоводни стандарти. Направен е и преглед на развитието на смисъла, вложен в понятието „контрол“, в

консолидираните финансови отчети в Националните счетоводни стандарти през различните исторически етапи. Сравнителният анализ показва, че през годините при НСС няма съществени изменения както по отношение на съдържанието на понятието „контрол“, така и в изискванията за съставяне на консолидирани отчети – наблюдава се по-скоро смяна на мястото им в нормативната уредба (от счетоводните стандарти в Закона за счетоводство, и обратно).

В заключение е обоснован изводът, че концепцията за контрол има развитие. Измененията и допълненията на стандартите през годините отговорят на необходимостта от обективизиране и еднозначно интерпретиране на принципите, съгласно които се изготвят консолидираните финансови отчети. Това е важно, защото техни потребители са много заинтересувани лица, а една от целите на счетоводството е да предоставя вярно и честно информацията във финансовите отчети.

7.2. Камбурова, Л. (2019). Влияние на МСФО 16 *Лизинг* върху показателите за финансово състояние и оценка на стойността на предприятията. *Диалог*, бр. 4, с. 23-35, ISSN 1311-9206.

Авторски текст 12 стр.

Чрез МСФО 16 *Лизинг* се въвежда съществена промяна в счетоводното отчитане на лизинговите договори. Новите регулации ще повлияят на компаниите от всички сектори на икономиката, прилагачи МСФО, и най-вече на тези, които до въвеждането на новите правила са използвали активи с висока стойност, предимно чрез оперативен лизинг. Промяната ще доведе до значително нарастване както на отчетените активи, така и на отчетените задължения, което от своя страна ще окаже въздействие върху някои от ключовите финансови показатели за рентабилност, платежоспособност, ликвидност и обръщаемост. Във връзка с това в изследването е направен опит да се разгледат ефектите от промяната в счетоводното отчитане на лизинговите договори върху показателите за финансово състояние и върху оценката на стойността на предприятията.

Посочено е, че степента на промяна ще зависи изцяло от интензитета на използване на оперативен лизинг в съответните предприятия. Същевременно новите правила могат да изменят оценките на инвеститорите за цената на финансирането с дълг, за среднопретеглената цена на капитала и съответно за стойността на самото предприятие. В статията се подчертава, че макар промяната на стандарта да има изцяло счетоводни измерения и да не води до промени в паричните потоци на компанията, е възможно прогнозите за бъдещите парични потоци, базирани на информацията за оперативните лизинги в предходните отчети, да се различават от прогнозите, които се основават на новата информация. Това би довело до промяна на пазарната оценка на съответните предприятия или до преразглеждане на техния кредитен рейтинг.

Направеният анализ налага извода, че изследваната промяна в счетоводните регулации може да създаде някои проблеми за потребителите на финансови отчети през близките отчетни периоди, но поради по-голямата прозрачност и достъпност на информацията за лизинговите договори тя ще има цялостен положителен ефект в

дългосрочен план.

7.3. Камбурова, Л. (2020). Възходът на нематериалните активи и подходи за тяхното оценяване. *Икономическа мисъл*, бр. 1, с. 51-64, ISSN 0013-2993.

Авторски текст 13 стр.

Разгледан е възходът на нематериалните активи в контекста на променящата се пазарна среда и са анализирани проблемите, свързани с тяхното отчитане, оповестяване и оценяване. Нематериалните активи не са нов обект на счетоводството, но от много години продължават дебатите за тяхното незадоволително счетоводно третиране от нормативната рамка. Това от своя страна води до създаването на финансови отчети, които не отразяват съвсем точно икономическата същност на предприятието и не дават достатъчно полезна информация на потребителите на финансови отчети.

Съществен аспект, свързан с разрастването на различните видове нематериални активи, е трудността при намирането на подходящи методи, които могат да бъдат използвани за тяхното оценяване. Във връзка с това са представени систематизирано характеристиките на основните подходи за оценка на нематериални активи – приходни, разходни и пазарни. Подчертано е, че съвременните условия налагат инвеститорите да използват не само класическите практики за оценка на компании – те трябва да се пренасочат към по-разширен анализ, който освен традиционната счетоводна информация да включва и добре подбрани несчетоводни данни за най-важните нематериални активи на предприятието.

7.4. Камбурова, Л. (2020). Развитие на практиките при изготвяне на консолидирани финансови отчети. *Икономически и социални алтернативи*, бр. 1, с. 123 -133, ISSN 1314 – 6556.

Авторски текст 10 стр.

Основният източник на информация за финансовото и икономическото състояние на дадена група от предприятия е консолидираният финансов отчет, чрез който се задоволяват информационните потребности както на външните потребители, така и на участниците в самата група. В тази връзка консолидираните финансови отчети са разгледани в два аспекта. Първият е възникването на необходимостта от такива отчети и тяхното поетапно регламентиране и стандартизиране, а вторият – практическото приложение на съвременната нормативна рамка при изготвянето им в края на отчетния период.

Необходимостта от консолидация на финансовите отчети се обуславя от инвестицията на едно предприятие в друго. Този процес започва през първата половина на 20-ти век, когато САЩ и Великобритания въвеждат в счетоводната практика изготвянето на консолидирани отчети. През втората половина на века подобни практики възприемат и някои страни от континентална Европа (Германия, Франция и Холандия). Австралия и Канада до голяма степен следват примера на Великобритания, а азиатските

държави въвеждат изисквания за консолидация значително по-късно. Първата компания, която публикува консолидиран финансов отчет, е „United States Steel Company“ (на 12.03.1903 г.). Важността на това събитие е голяма, защото то довежда до значително развитие на консолидираното финансово отчетане.

Във връзка с втория аспект статията систематизира и илюстрира основните консолидационни процедури при изготвянето на консолидирани финансови отчети (консолидиран отчет за финансовото състояние, консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и консолидиран отчет за промените в собствения капитал).

8. Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, проведени в чужбина или в България, ако са организирани от международни научни или професионални организации

8.1. Kamburova, L. (2016). *Company's internally generated goodwill – key factor for its development. approaches for evaluation and disclosure in the financial statements*. In: Knowledge based sustainable economic development. Belgrade, Serbia, pp. 66-74, ISBN 978-86-80194-03- 5.

Авторски текст 8 стр.

В съвременната глобализирана действителност е все по-трудно да се поддържа конкурентоспособността на дадено предприятие въз основа на традиционни активи, които са достъпни и за всички конкуренти на един и същи пазар. Ето защо, за да гарантират устойчивото си развитие, компаниите се насочват към създаването и разработването на уникални активи, които нямат аналози. Често борсовите оценки на фирмите са много по-високи от счетоводните стойности на техните нетни активи. Това несъответствие доказва, че активите, които не са отразени в баланса, играят основна роля в създаването на корпоративно богатство.

С тези проблеми е свързано и представеното в доклада изследване, извършено по авторски проект „Подходи и методи за докладване и оповестяване на вътрешносъздадената репутация на предприятие“ (2016 г.). За целите на изследването е възприета система от три оперативни подхода. Първият се отнася до определянето на синергични фактори при създаването на вътрешна репутация и се фокусира върху метода за определяне на вътрешносъздадени нематериални активи, които са в основата на генерирането на синергия. Вторият подход, базиран на остатъчната стойност, позволява да се оцени вътрешносъздадената репутация от гледна точка на фундаменталната позиция, че естеството на вътрешно- и външносъздадената репутация е еднакво. Третият подход се основава на пазарната капитализация. Доразвит е методът на Bloom, който предвижда по-точно определяне и оповестяване на вътрешносъздадената репутация за субектите, котиран и некотиран на фондовата борса.

8.2. Basheva, S., A. Filipova-Slancheva, L. Kamburova (2019). *Origin and Evolution of Audit Profession in Bulgaria – Historic Review*. In: 1st Balkan Accounting and Management History Congress. Edirne, Turkey, pp. 133-151, ISBN: 978-975-374-254-2.

Авторски текст 6 стр.

Целта на доклада е да представи произхода и развитието на одиторската професия в България и нейното текущо състояние в резултат от протичащите в страната икономически процеси. Интересът към темата е провокиран от факта, че през 2016 г. се честват няколко юбилея, свързани с тази професия – 85 години независим финансов одит в България със създаването на Института на заклетите експертни счетоводители; 25 години от възстановяването на одиторската практика в страната и нейното институционализиране в лицето на Асоциацията на дипломираните експерт-счетоводители; 20 години от създаването на Института на дипломираните експерт-счетоводители, който в днешно време представлява професията.

8.3. Камбурова, Л. (2020) *Предизвикателствата при прилагането на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти*. В: Четирнадесета международна научна конференция на младите учени „Икономиката на България и Европейския съюз в дигиталния свят. София, с. 404 -412, ISBN 978-954-8590-68-6.

Авторски текст 8 стр.

Приходите от продажби са носител на основна финансова информация на предприятието за текущото състояние и бъдещите перспективи. Те са ключов показател за изпълнение на поставените цели, който е от съществено значение не само за ръководството и собствениците, но и за потенциалните инвеститори. Това обуславя и целта на доклада – да се представят най-важните изисквания, които трябва да се спазват при прилагането на МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*.

Необходимостта от възприемането на еднакви правила за счетоводно отчитане в глобален план предизвиква все по-интензивни дискусии между Съвета по международни счетоводни стандарти и Съвета по стандарти за финансово отчитане на САЩ, като целта е да се премахнат различията и да се постигне сближаване по отношение на въвеждането на висококачествени стандарти. Добър пример за стандарт, който се стреми напълно да интегрира счетоводните решения на двете счетоводни системи – МСФО и US GAAP, е МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*. Той създава изключително детайлна рамка за признаване на приходите от договори с клиенти, която съдържа множество конкретни предписания. Това значително променя подхода, възприет в предходните счетоводни стандарти и разяснения, при които тежестта на преценката на мениджмънта при разработването и прилагането на политики и практики за признаване на приходите е доста по-голяма. В доклада е подчертано, че прилагането на тези нови правила може да доведе до сериозни промени в профила на приходите, а в някои случаи и в признаването на разходите, а също и да окаже по-широко въздействие върху дейността на предприятията.

8.4. Камбурова, Л. (2020). Детерминанти на качеството на печалбата. В: Петнадесета международна научна конференция на младите учени на тема „Икономиката на България и Европейския съюз: кръгова икономика и корпоративна социална отговорност. София, с. 394-403, ISBN 978-619-232-316-5

Авторски текст 9 стр.

Качеството на печалбата е един от най-широко застъпените проблеми в съвременната счетоводна литература. Колкото по-високо е качеството на печалбата, толкова по-голямо е нейното информационно съдържание за потребителите на финансовите отчети на предприятието.

Целта на доклада е да обобщи и систематизира детерминантите на качеството на печалбата. Открити са определящите фактори (вътрешни и външни) за качеството на печалбата: от една страна, характеристиките на предприятието, финансовото отчитане, корпоративното управление и ролята на вътрешния контрол, а от друга, одиторите, капиталовите пазари и др. Връзката на качеството на печалбата с големината на предприятието е положителна, а тази с финансовия ливъридж – отрицателна. Изследването установява, че прилагането на добри управленски практики (например наличието на повече независими директори, на експертен одитен комитет и на надежден вътрешен контрол) повишава качеството на печалбата. Положително влияние върху него оказва и извършването на одит от по-големи одиторски предприятия или такива с по-значителен специфичен опит, а честата смяна на одиторите е сигнал за по-лошо качество. Достига се до извода, че предприятията могат да имат по-ниско качество на печалбата, когато тя е прекалено обвързана с възнагражденията на мениджърите или предстои да се набира капитал. Най-значимите външни фактори, които влияят върху качеството на печалбата, са политическите процеси, както и капиталовите и данъчните регулации.

Количествено обобщение на представените научни трудове

Вид научна продукция	Брой публикации	Брой страници
1. Учебници	3	185
2. Монографии	2	277
3. Книга на базата на защитен дисертационен труд	1	144
4. Публикувани статии в колективни монографии	5	46
5. Публикувани статии в сборници с научни статии	3	36
6. Публикувани доклади в сборници	2	18
7. Публикувани статии в научни списания, реферирани и индексирани в други международни бази данни с научна информация:	4	45
8. Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, проведени в чужбина или в България, ако са организирани от международни научни или професионални организации	4	31
ВСИЧКО	24	782

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY
FACULTY OF ACCOUNTING AND FINANCE
„ACCOUNTING AND ANALYSIS” DEPARTMENT

ABSTRACTS
OF RESEARCH PAPERS

BY

CHIEF ASSIST. PROF. DR. LILYANA KOSTADINOVA DZHONEVA

FOR PARTICIPATION

IN A COMPETITION FOR ACQUIRING THE ACADEMIC POSITION “ASSOCIATE PROFESSOR“

IN PROFESSIONAL FIELD 3.8 ECONOMICS, SCIENTIFIC SPECIALTY “ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYSIS OF ECONOMIC ACTIVITY” (FINANCIAL ACCOUNTING), PUBLISHED IN STATE GAZETTE, ISSUE 75 OF 25/08/2020

(THE SUBMITTED RESEARCH PAPERS DO NOT OVERLAP WITH THOSE PREVIOUSLY SUBMITTED FOR THE ACQUISITION OF “PH.D. DEGREE” AND THE ACADEMIC POSITION “CHIEF ASSISTANT PROFESSOR“)

SOFIA, 2020

1. Textbooks

1.1. Basheva, Sn., M. Markova, L. Kamburova, A. Filipova, M. Musov, K. Kavaldzhieva, R. Andasarova, N. Nikolova, B. Boyanov, J. Bashev (2019). International Financial Reporting Standards. Distance learning textbook. Sofia: PC-UNWE, ISBN 978-619-232-260-1.

Author of Chapter 16 "Explanations under IFRS 3 Business Combinations" (pp. 392-418) and Chapter 17 "Notes to IFRS 10 Consolidated Financial Statements" (pp. 419-476).

Author's share: 85 pages

Chapter sixteen "Notes to IFRS 3 Business Combinations" outlines the nature of business combinations and discusses their accounting treatment. The method of acquisition is described in detail, which includes: (a) identification of the acquirer; (b) determining the date of acquisition; (c) recognizing and measuring identifiable assets acquired, liabilities assumed and non-controlling interest in the acquiree; (d) recognizing and measuring the goodwill or gain on a bargain purchase. All this is supported by numerous examples aimed at promoting the meaning and effective use of acquired knowledge. Finally, the information subject to disclosure in accordance with IFRS 3 Business Combinations is generalized in a convenient way.

Chapter seventeen "Notes to IFRS 10 Consolidated Financial Statements" analyses in detail the provisions of this standard. The definition of control is considered in detail as a basis for preparation of consolidated financial statements with its core three elements - powers, returns and the relationship between them. The issues related to the consolidation procedures are presented with practical examples. The consolidation techniques for preparing the consolidated financial statements and for consolidating the financial statements of a subsidiary and associate are described. Presenting the problem through specific illustrative examples contributes to the acquisition of logical, consistent and lasting knowledge by students about the basic concepts related to International Accounting Standards.

1.2. Stoyanov, S., Sn. Basheva, D. Feschiyan, R. Pozharevska, B. Brezoeva, D. Petrova, N. Oresharov, R. Ivanova, L. Todorov, T. Rupska, K. Zlatareva, M. Markova, L. Kamburova (2016). Financial reporting. First edition. Sofia: PC-UNWE, ISBN 978-954-644-815-6.

Author of Chapter 2, Point 3 "Essential characteristics, recognition and presentation of goodwill for accounting purposes" (pp. 101-118).

Author's share: 17 pages

The chapter clarifies important aspects of the economic nature of the goodwill and draws a distinction between the internally generated goodwill and the externally generated one. The emphasis in the chapter is on the recognition and evaluation of the externally generated goodwill as an accounting object. Numerous examples illustrate the initial and subsequent assessment of goodwill resulting from a business combination. The final part reveals the

requirements for disclosure of goodwill in a convenient and systematic way.

1.3. Basheva, Sn., L. Kamburova (2014). Financial accounting - basic course. Distance learning center. Electronic textbook on project BG051PO001-4.3.04-0034 "Development of electronic forms of distance learning at UNWE - creating new opportunities for improving education and successful professional realization", ISBN 978-954-644-613-8.

Author of Chapter 6 "Accounting of enterprise income" and Chapter 7 "Accounting for current assets of the company".

Author's share: 83 pages

The textbook is designed for distance learning, so the learning content is presented in an interactive way through the use of multimedia components.

Chapter Six, "Accounting for revenue of the company", deals with the economic nature of revenue and the criteria for its recognition. Through the use of multimedia components, examples of accounting for revenues from the sale of goods, products, services and fixed assets are given, with an emphasis on the reporting of financial and other revenues.

Chapter Seven "Accounting for current assets of the company" presents in detail the initial and subsequent valuation of inventory. Based on specific examples, the chapter follows the accounting treatment of business processes and operations, from which follows the increase or decrease in inventory. Special attention is paid to the formation of the cost of finished products by integrating indirect production costs into it. The chapter also deals with the methods for writing off inventories throughout their consumption and the effects of their application.

2. Monographs

2.1. Kamburova, L. (2019). Consolidated financial statements - theoretical and methodological aspects. Sofia: PC-UNWE, ISBN 978-619-232-227-4.

Author's share: 150 pages

The monograph presents important theoretical and applied aspects of the consolidated financial statements. The main object are the consolidated financial statements, which are analysed through the prism of the accounting standards and the relevant academic literature. The subject of the monograph is the historical development of the theory and practice in this area, the control as a basis for consolidation and methodology for preparation of consolidated reports. The main goal is to summarize, analyse and systematize the accumulated experience and current practice in preparing consolidated financial statements. In line with this, three research tasks are set, structurally separated in the three chapters of the monograph.

The first chapter "Historical development of the theory and practice of consolidated financial statements" reviews the theoretical and empirical literature in the field of consolidated financial statements and analyses the factors that contribute to the development of this accounting area. The chapter traces directions in which the academic debate develops, namely, the function of the consolidated financial statements, the scope of consolidation, minority

interest, goodwill, intragroup transactions. The chapter also outlines the evolution of various consolidation theories and the need for a standardized approach.

In the second chapter "Control as a basis for consolidation in the modern regulatory framework" analyses the concept of control, considering all significant aspects in both international and national accounting standards. The transition from the concept of "legal" control to that of "actual" control has been recognized as a key shift in the understanding of control. Emphasis is placed on the definition of control under IFRS 10 Consolidated Financial Statements and the criteria for its establishment: power, returns and the relationship between them.

The third chapter "Methodology for application of accounting standards in preparing consolidated financial statements" has a practical application. It proposes a methodology for applying the relevant accounting standards in the preparation of consolidated financial statements, supported by applicable examples of the preparation of their individual components, including companies with international operations.

The final part of the monograph summarizes the main conclusions and results of the study.

With an in-depth analysis of the current issues related to the consolidation of financial statements and a visual illustration of the proposed methods and methodologies, the monograph can be useful for a wide range of readers - researchers and students who study financial statements and apply accounting knowledge in practice.

2.2. Kamburova, L. (2020). Revenue recognition. Earnings management and quality. Sofia: PC-UNWE, ISBN 978-619-232-291-5.

Author's share: 127 pages

Creative accounting and the manipulation of accounting information are a serious and widespread problem around the world, which prevents users of financial statements to receive accurate information about the financial position of the companies. Some of these manipulations are due to the so-called earnings management - the use of certain accounting techniques for the preparation of financial statements, which present a view of the activities and financial position of the company in accordance with the interests of the management. Such a way of earnings management contradicts the fundamental characteristics of accounting information – reliability and relevance.

The research interest in this topic is caused by its relevance to corporate accounting policy. This determines the main purpose of the study - to summarize, analyse and systematize the experience and current practice in earnings management, considered through the prism of accounting standards and scientific literature. The object of the study is earnings, and the subject - the quality of information presented by the company as a tool for earnings formation, as well as methods and motives for earnings management, earnings quality indicators and their determinants.

Based on a review of the theoretical and empirical literature in the field of earnings

management, the first chapter titled "Nature and significance of accounting information. Revenue management as a result of revenue recognition" analyses the methods and motives for earnings management, as well as the indicators of its quality and the factors that affect them. The regulatory framework for revenue recognition in the context of its effects on earnings management is presented. It is expected that the use of the five-step model in IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers will limit existing accounting practices for misrecognition or non-recognition of revenue, which are a key component in calculating accounting profit.

The second chapter is titled "Quality of accounting earnings - an overview of indicators for determining quality and the factors on which it depends." The performed analysis shows that in order to be of higher quality, the accounting earnings must be predictable, persistent and informative for the market value of the company. To achieve this, management needs to focus more on improving the subjective factors that determine the quality of earnings - the characteristics of the company, financial reporting, the role of auditors, corporate governance and internal control.

The third chapter "Empirical research of revenues and profits of companies in Bulgaria" comprises an empirical study of the quality of information contained in revenues and profits of 168 companies in Bulgaria for the period from 2012 to 2018. The chapter summarizes the conclusions confirming the main thesis in the monograph that higher quality earnings can be defined as earnings that are predictable, relatively persistent and informative of the market value of the company. The results of the empirical model give reason to draw two very important conclusions. First, revenue is the most persistent component in the income statement. This stability decreases as we go "down" on the income statement, i.e. revenues are more persistent than earnings before interest, taxes, depreciation and amortization, while earnings before interest, taxes, depreciation and amortization are more persistent than earnings before interest and taxes, and the latter is more persistent than the net income. Second, the cash component is more persistent than the accrual component. In line with the predictions of the theoretical model, empirical tests confirm that less reliable accruals lead to lower earnings stability. For companies in Bulgaria in the period 2012-2018, this dependence is less pronounced than in countries with Anglo-Saxon legal systems (UK, USA, Canada, Australia), but is generally in line with the results for companies in Continental legal systems described in Pincus et al. (2007) and Leippold and Lohre (2010).

3. Book based on a defended doctoral dissertation

3.1. Kamburova, L. (2019). The company's goodwill as an object of accounting - problems of recognition, reporting and disclosure. Sofia: PC-UNWE. ISBN 978-619-232-228-1.

Author's share: 144 pages

At the current new stage of economic development, globalization and liberalization stimulate companies to gain their competitive advantages on intangible assets, including goodwill, which cannot be easily imitated or traded. Businesses are beginning to realize that their future economic growth is determined mainly by intangible assets (external and internal), which are ultimately materialized in competitiveness due to high value-added products and

services. The research material presented in the book is related to the analysis of these important problems.

The object of research is the goodwill and in particular the internally generated goodwill of the company, and the subject - some current issues concerning its recognition, reporting and disclosure. The main goal is to prove the importance of the internally generated goodwill as a factor for economic development of the company, the need for its adequate recognition, accounting and disclosure in the annual financial statements, as well as to propose appropriate approaches and methods in order for this to happen.

In the first chapter “Goodwill as a resource of the company and the object of accounting”, on the basis of the retrospective and normative analysis, the nature of the externally created goodwill is considered. It is established that it is an intangible asset and regardless of whether it is positive or negative, it is an effect of the business combination, which is inherently synergistic, i.e. there is always an additional effect "in excess". The external goodwill is identifiable economically, financially, and contractually, which allows it to be easily standardized, regulated and accounted for, reported and disclosed. A critical analysis is also devoted on the issue of decapitalization of goodwill - whether to depreciate it or test it for impairment.

In the second chapter “Internally generated goodwill” the emphasis is on the internally generated goodwill, for which there is no standard for regulation. Its accounting recognition, reporting and disclosure is a particularly pressing issue today, when the value of indistinguishable intangible assets in a company often exceeds the value of tangible ones. The criterion for the presence of internally generated goodwill, formed by internally created intangible assets, is the evidence of the so-called abnormal profit or profit in excess of the “normal” rate of return on invested capital.

Internally generated goodwill is defined as a unique intangible asset, formed as a synergistic result of the interaction of a group of assets of the company, in which intangible and internally created, unidentifiable and indistinguishable assets predominate. Their presence leads to the creation of abnormal profit compared to the “normal” profit in a comparable company, which does not yet have internally generated intangibles.

In the third chapter “Approaches and measures for assessing and disclosing the internally generated goodwill in the financial statements”, three approaches for the assessment of internally generated goodwill are proposed. The first approach is to define internally generated goodwill through the internally generated intangibles. The main way to determine the value of internally generated intangibles, though, is the cost calculation method. The second approach is based on the residual value and follows from the nature of the internally generated goodwill as a result of a synergy. Its value is defined as the difference between the acquisition cost of the company and the fair value of its net assets. The third approach is based on market capitalization. It is a modification of the former method, because it follows the same logic for determining the value of the internally generated goodwill, but uses market valuation methods to determine the market capitalization of the company. This method is applicable to companies listed on the stock exchange.

4. Articles, published in collective monographs

4.1. Kamburova, L. (2017). Empirical survey on reporting and disclosure of internally generated goodwill. In: Contemporary issues of accounting and management in Poland and in Bulgaria. Monographs. Lodz, Poland: Politechnika Łódzka, pp. 35-44, ISBN 978-83-7283-834-6

Author's share: 9 pages

Today, economic development is increasingly based on the knowledge economy, a strategic pillar of the EU's Lisbon Strategy. The intensification of competition objectively imposes the doctrine of the transformation of knowledge into a material force and a driving agent for achieving a competitive advantage. In the language of business, this means the constant transformation of knowledge into intangible assets. The focus in making investment decisions is shifting from tangible assets - subject to commercial transactions, to intangible assets that are not subject to such transactions.

The main thesis of the article is that the internally generated goodwill is a key factor for the economic development of any company - it must be properly disclosed by its accounting department, using appropriate approaches and methods to facilitate the successful management and development of the company. Following that line, an attempt has been made to prove that:

1) Intangible assets, including goodwill, exist in the companies, but there is no proper reporting for them.

2) Reporting and disclosing internally generated goodwill will lead to greater investment in such assets.

For the purposes of the article, an empirical survey was conducted among accountants, managers and other stakeholders, which included some of the existing problematic issues related to:

- non-recognition of the internally generated goodwill (this leads to misrepresentation of the true and fair financial position of the company);
- lack of accountability due to non-recognition of internally generated intangible assets;
- the need for legislative changes.

The survey shows that when a company has assets that are not properly accounted for, it violates the principle of fair representation. A possible solution to this problem is proposed - the voluntary disclosure of these assets in the annual financial statements.

4.2. Kamburova, L. (2017). Comparative analysis of IFRS 10 Consolidated Financial Statements and Bulgarian NAS 27 Consolidated Financial Statements and Accounting for Investments in Subsidiaries. In: Mechanisms of interaction between competitiveness and innovation in modern international economic relations. Collective monograph. Riga: ISMA University, pp. 162-170, ISSN 1492-8965 (electronic).

Author's share: 8 pages

The article examines the changes that occurred in 2016 in the Bulgarian legislation in the field of accounting, taking into account that they are motivated only by the requirements of EU directives (externally) and not by changes in the economic environment (internally). The introduced requirements related to the transposition of Directive 2013/34 / EU are reflected in the new Accounting Act adopted at that time and in the change in the National Accounting Standards (NAS). However, the changes do not take into account the numerous features of the national legislation. They were made hastily, at the last minute, without consensus, and this led to a number of inaccuracies and imperfections in the national legislation. The lack of an accounting identity and the drive for convergence toward IAS do not meet the expectations for accuracy and precision of the regulatory framework. This hinders the finding of common solutions - they are limited to settling individual issues, but there is a lack of a unified and comprehensive concept and vision for national accounting legislation.

The main purpose of the article is to make a brief comparative analysis between IFRS 10 and NAS 27 and to determine whether the differences between NAS and IAS / IFRS (International Accounting Standards and International Financial Reporting Standards) have a positive or negative impact on Bulgarian accounting practice. The analysis leads to the conclusion that the right to choose between the two accounting bases implies a difference between the standards themselves. It is asserted that in Bulgaria a change in the national accounting legislation usually occurs only when there is a transformation of a European directive or a change in the international financial reporting standards. The changes in our legislation are most often expressed in the direct use of the original text of the standard, which in most cases does not reflect the specifics of the national economy and is difficult to implement. This violates the purpose of accounting standards to provide the most useful, reliable and comparable financial information for previous reporting periods.

The paper also found that in Bulgaria IFRS / IAS are often not directly applicable, as they require professional assessment of the individual principles and rules for each case. At the same time, in many national accounting standards, choice and professional judgment are limited, as they require serious professional training and an appropriate business environment. Unlike the NAS, IFRS / IAS more often deal with general provisions and principles than with individual, specific or non-essential issues.

4.3. Kamburova, L. (2018). Comparative analysis between Bulgarian and international accounting regulation for business combinations. In: Management of innovative development the economic entities. Collective monograph. Przeworsk, Poland: Higher School of Social and Economic, pp. 243-251, ISBN 978-83-65196-83-5.

Author's share: 8 pages

The ongoing processes of integration and globalization are also reflected in the development of accounting regulations. One of the serious questions in this area remains whether IFRS will be fully accepted by all countries in the world and will completely replace their national accounting standards. Convergence between IFRS and the US GAAP is accelerating. Bulgarian national legislation does not lag behind the process of convergence to

IAS, but when adopting new national standards, many of them "borrow" too literally and uncritically what is written in IAS. An example of this is NAS 22 Accounting for Business Combinations, which in its original version in 2005 was developed on the basis of the repealed IAS 22 Business Combinations. In the long period since then, the International Accounting Standards Board has amended the standard several times to adequately reflect changes in the financial world. However, the Bulgarian legislation lags behind this process and does not use the opportunity to introduce the new changes imposed by the requirement to transpose Directive 2013/34 / EC. This directive was formally implemented through the adoption of a new Accounting Act in 2016 and minor changes to the NAS. These reasons lead to significant differences between the two standards, especially in the following areas:

- Types of business combinations and direct acquisition costs;
- Evaluation of non-controlling interest;
- Goodwill and subsequent revaluation.

Based on the above, the article makes a brief comparative analysis between IFRS 3 and IAS 22 to determine whether the differences between NAS and IAS / IFRS have a positive or negative impact on accounting practices in Bulgaria. The analysis shows that the accounting system in our country lags behind in its convergence toward international regulations. In this case, however, this negative feature can also be seen as a positive thing, as more conservative reporting and the lack of valuation alternatives lead to more reliable presentation of accounting information. In Bulgaria, fair value is still used more sparingly as a basis for measuring business combinations due to the lack of established practices and an active capital market.

4.4. Kamburova, L. (2019). A retrospective look at non-controlling interest – from the past to the present. In: *Облік аналіз і контроль в умовах міжнародного співробітництва. Колективна монографія. Lutsk, Ukraine: Луцький НТУ, pp. 172-182, ISBN 978-617-672-222-9.*

Author's share: 10 pages

Each economic group with less than 100% ownership of a subsidiary includes three parties: a parent company, a subsidiary and a non-controlling interest. Conditionally, the subsidiary becomes the property of the other two - the parent company and the non-controlling interest.

Bearing this in mind, the article states that in the earliest stages of the academic discussion on the role of minority interest, its existence was not disputed, but no further analysis was made of its significance and presentation in the financial statements. The main reason is that at that time the research interest was focused primarily on the total resources invested in the company and the total return they generated. From this point of view, the division between majority and minority shareholders is not so significant. The consolidated financial statements are considered to help creditors in assessing overall solvency and therefore the breakdown of ownership is irrelevant to the academic research at that time.

The subsequent development of accounting theory and practice broadens the views in

this area and helps to find answers to controversial accounting questions, for example, those regarding the treatment of non-controlling interest. The article shows that the desire of accounting regulators to meet the needs of users of accounting information is reflected in the change in financial reporting rules related to the recognition and measurement of non-controlling interest. It is also asserted that the correct assessment of the non-controlling interest directly affects the initial assessment of another accounting category - the goodwill and its subsequent impairment. Based on the analysis, it is concluded that the range of valuation alternatives permitted by the international framework should be used in order to put the accounting data as close as possible to their true economic value.

4.5. Kamburova, L. (2019). The evolution of consolidation theories and the need for a standardized approach. In: The Economy of Bulgaria and the European Union in the Digital World. Collective monograph. Sofia: PC-UNWE, pp. 407-418, ISBN 978-619-232-208-3.

Author's share: 11 pages

Consolidation is a widely used practice that dates back to the early twentieth century, but the theoretical framework of the process was developed several decades later after terms such as "legal entity" and "economic group" were introduced. There are four main theories or concepts accepted as a suitable basis for studying the consolidation process: the theory of the owners, the theory of the parent company, the extended theory of the parent company and the theory of the economic unit. In this regard, the paper aims to analyse these theories, identify their differences and compare them with the current practice of preparing consolidated financial statements. For this purpose, the paper uses a descriptive approach toward the existing academic literature and the accumulated evidence for the various consolidation theories. The paper shows that currently the most preferred theory by the setters of the international accounting standards is the theory of the economic unit.

5. Articles, published in collections of scientific articles

5.1. Kamburova, L. (2015) Goodwill of the company as an economic resource and object of accounting. In: International collection of scientific papers "ACCOUNTING. ECONOMY. MANAGEMENT: scientific notes ", Issue 3 (7) -2015 (certificate of state registration of the print media series KV № 20767-10567 R). The publication is included in the information analytical system of the RISC (non-professional collection). The International Collection of Scientific Papers has been registered at the International Center for Periodicals since 2014. Paris, France: International Center, p. 111-117, ISSN 2313-8211.

Author's share: 6 pages

The paper focuses on issues related to the different types of goodwill and its importance in determining the value of the company's assets. The concept of goodwill can be considered in a broad and narrow sense. In the first case it is perceived as an accounting category, and in the

second - as an intangible, unidentified, unique object with a dual nature and variable valuation. Depending on whether the company generates a goodwill or acquires it, the goodwill can be created internally or externally. The externally acquired goodwill is the result of business combinations of the company and in its essence it results in a synergy. In practice, there is also an internally generated goodwill, not clearly regulated by an accounting standard. The issue of its accounting recognition, measurement and disclosure is very relevant today, when the value of those indistinguishable intangible assets in many cases exceeds that of the tangible assets of the publicly traded companies.

5.2. Kamburova, L. (2017). The problem of capitalizing the goodwill of the company, including the internally generated goodwill, and its reporting and disclosure. In: Collection of scientific articles, Department of Accounting and Analysis, UNWE. Sofia: PC-UNWE, pp. 508-528, ISBN 978-619-232-021-8.

Author's share: 20 pages

The paper studies the corporate goodwill. The focus is on the capitalization of the internally generated goodwill as a major factor in the economic development of the company, emphasizing the need for its recognition, reporting and disclosure. The problem created in practice by the unequal treatment of the internally generated and the externally acquired goodwill is that this may result in the reporting less than half of the market capitalization of the company. This puts accounting in conflict with its own principles and prevents the management of the company and its investors from receiving an adequate information for their investment decisions.

The paper formulates a system of three approaches in order to solve this problem, which cover all cases in practice. The proposed solution has been verified with the help of two empirical studies, which show that it is feasible and does not require serious resources or changes in the accounting regulations. At the same time, according to the obtained results, the effect is on a large-scale, because it will lead to a positive change in the entire accounting practice, which in turn will support further investment.

5.3. Filipova-Slancheva, A., L. Kamburova, R. Andasarova-Georgieva (2017). Applicable accounting base for companies in Bulgaria - projections and challenges. In: The Economy of Bulgaria and the European Union: Science and Business. Sofia: PC-UNWE, pp. 328-359, ISBN 978-954-644-970-0.

Author's share: 10 pages

The significance and relevance of the problems that affect the choice of accounting base in the context of the last Accounting Act (2016) are indisputable. The introduction of NAS 42 First-Time Adoption of the National Accounting Standards, outlines new challenges for the accounting system in a changing economic environment. Taking this into account, the article reviews accounting standardization in the Bulgarian literature. The influence of the normative framework on the organization of accounting in Bulgaria has been studied. The theoretical and

methodological aspects of the adoption and use for the first time of IFRS as an applicable accounting base in our country are analysed.

Based on a specialized survey among companies in Bulgaria, the expectations and effects of the introduced one-time transitional regime to the NAS are defined. Based on the results of this study, the projections and guidelines of the potential impact of the changes in the accounting legislation in the context of the application of NAS 42 First-Time Adoption of the National Accounting Standards are presented. The hypothesis is confirmed that the majority of companies will not take advantage of the possibility of a transitional regime back to the NAS in accordance with the requirements of NAS 42. Companies that have voluntarily accepted the application of IAS under the repealed Accounting Act are not expected to change the accounting base used by them.

In conclusion, the need for changes in the Accounting Act is justified, and in particular the removal of the restrictive period for application of NAS 42. This will expand the range of companies using NAS and will create favourable conditions for application of the new accounting standard.

6. Reports, published in collections of scientific reports

6.1. Kamburova, L. (2019). Goodwill in the consolidated financial statements - past and present. In: Scientific and Practical Conference "Accounting, Auditing and Finance in a Changing World". Varna: Science and Economics, pp. 374-385, ISBN 978-954-21-1001-9.

Author's share: 11 pages

The paper studies the evolution of the view of goodwill in the consolidated financial statements in terms of valuation and presentation. Different opinions are presented, which reflect the understanding of this complex object of accounting over time, with special attention paid to the topic of the place of internal and external goodwill in the concepts of consolidated financial statements. The advantages and disadvantages of the modern concept of goodwill in consolidation are pointed out. The paper concludes that the development of accounting theory and practice contributes to finding answers to questions related to contradictory topics in accounting, such as goodwill. The aspiration of the accounting regulators to satisfy the information needs of the users of accounting information is reflected in the change of the rules for accounting presentation and reporting of the goodwill.

6.2. Kamburova, L. (2020). Methods for earnings management. In: "The contributions of accounting in economics". Anniversary international scientific conference on the occasion of the 100th anniversary of the Department of Accounting and Analysis. Sofia: PC-UNWE, pp. 393-400, ISBN 978-619-232-278-6.

Author's share: 7 pages

The paper considers the various methods that help the management to manage the financial result of the company according to the expectations of the investors. Profit can be

conditionally divided into two components - cash and accrual component, and the manipulation of any of them will affect its value. Profits can be managed both through the use of real economic transactions and through accrual management. Earnings management operations can be classified into several categories: cost recognition, revenue recognition, reporting of business combination, and others. In addition to managing the financial result defined by the accounting rules, managers can influence the expectations of their investors by disclosing an alternative financial result, the so called "pro forma" earnings.

7. Articles, published in scientific journals, referenced and indexed in other international databases with scientific information

7.1. Kamburova, L. (2019). The concept of control in the preparation of consolidated financial statements - past and present. In: Scientific works of UNWE, Volume 2. Sofia: PC-UNWE, pp. 291-301, ISSN 0861-9344.

Author's share: 10 pages

The concept of control is a key part of the theory and practice of consolidated financial statements and plays an essential role in deciding how to present the financial statements of an economic group of companies. In this regard, the concept of control over the consolidated financial statements in the International Accounting Standards has been consistently analysed. An overview of the development of the meaning given to the term "control" in the consolidated financial statements in the National Accounting Standards during the various historical stages has been made. The comparative analysis shows that over the years there have been no significant changes in the NAS both in terms of the content of the term "control" and in the requirements for preparation of consolidated accounts - there is rather a change in their place in the legislation (from the accounting standards to the Accounting Act, and vice versa).

In conclusion, the concept of control has evolved. The amendments to the standards over the years respond to the need for objectivity and unambiguous interpretation of the principles according to which the consolidated financial statements are prepared. This is important because one of the main purposes of accounting is to provide true and fair representation in the consolidated financial statements, which is useful for their users.

7.2. Kamburova, L. (2019). Impact of IFRS 16 Leasing on the indicators of financial condition and valuation of enterprises. Dialogue, no. 4, pp. 23-35, ISSN 1311-9206.

Author's share: 12 pages

IFRS 16 Leases introduces a significant change in the accounting for leases. The new regulations will affect companies in all sectors of the economy that apply IFRS, and especially those that used high-value assets before the introduction of the new rules, mainly through operating leases. The change will lead to a significant increase in both reported assets and reported liabilities, which in turn will have an impact on some of the key financial indicators for profitability, solvency, liquidity and turnover. In this regard, the study attempts to interpret the effects of the change in the accounting of leasing contracts on the indicators of financial

position and on the valuation of the companies.

It is stated that the degree of change will depend entirely on the intensity of use of operating leases in the respective companies. At the same time, the new rules may change investors' assessments of the cost of debt financing, the weighted average cost of capital and the value of the entire company. The article emphasizes that although the change in the standard has entirely accounting dimensions and does not lead to changes in the company's cash flows, it is possible that the forecasts for future cash flows based on the information on operating leases in previous statements may differ from the forecasts, which are based on the new information. This would lead to a change in the market valuation of the affected companies or to a revision of their credit rating.

The analysis leads to the conclusion that the studied change in accounting regulations may create some problems for users of financial statements in the coming reporting periods, but due to greater transparency and availability of information on leases, it will have an overall positive effect in the long run.

7.3. Kamburova, L. (2020). The rise of intangible assets and approaches to their valuation. Economic Thought, Volume 1, pp. 51-64, ISSN 0013-2993.

Author's share: 13 pages

The rise of intangible assets in the context of the changing market environment as well as the problems related to their reporting, disclosure and valuation are analysed. Intangible assets are not a new object of accounting, but for many years the debate about their unsatisfactory accounting treatment by the regulatory framework has continued. This in turn leads to the creation of financial statements that do not accurately reflect the economic nature of the company and do not provide sufficiently useful information to users of financial statements.

An important aspect related to the growth of different types of intangible assets is the difficulty in finding appropriate methods that can be used to measure them. In this regard, the characteristics of the main approaches for valuation of intangible assets – income methods, cost methods and market methods are presented in a systematic way. It is emphasized that the current market environment requires investors to use not only the classic valuation methods. They should be redirected toward a broader analysis, which in addition to the traditional accounting information, should also include well-selected non-accounting data on the most important intangible assets of the company.

7.4. Kamburova, L. (2020). Development of Practices in Preparing Consolidated Financial Statements. Economic and Social Alternatives, Volume 1, pp. 123 -133, ISSN 1314-6556.

Author's share: 10 pages

The main source of information about the financial and economic position of a group of companies is the consolidated financial statements, which meet the information needs of both external users and participants in the group itself. In this regard, the consolidated financial

statements are considered in two aspects. The first is the emergence of the need for such reports and their gradual regulation and standardization, and the second - the practical application of the modern regulatory framework in their preparation at the end of the reporting period.

The need to consolidate the financial statements is determined by the investment of one company in another. This process began in the first half of the 20th century, when the United States and the United Kingdom introduced the practice of preparing consolidated accounts. In the second half of the century, similar practices were adopted by some countries in continental Europe (Germany, France and the Netherlands). Australia and Canada have largely followed Britain's example, with Asian countries introducing consolidation requirements much later. The first company to publish consolidated financial statements was United States Steel Company (March 12, 1903). The significance of this event is great because it leads to a significant development of consolidated financial reporting.

In line with the second main goal of the article, the article systematizes and illustrates the main consolidation procedures in the preparation of consolidated financial statements (consolidated statement of financial position, consolidated statement of profit or loss and other comprehensive income and consolidated statement of changes in equity).

8. Reports, published in proceedings of scientific conferences held abroad or in Bulgaria, if organized by international scientific or professional organizations

8.1. Kamburova, L. (2016). Company's internally generated goodwill – key factor for its development. Approaches for evaluation and disclosure in the financial statements. In: Knowledge based sustainable economic development. Belgrade, Serbia, pp. 66-74, ISBN 978-86-80194-03- 5.

Author's share: 8 pages

In today's globalized world, it is increasingly difficult to maintain the competitiveness of a company on the basis of traditional assets that are available to all competitors in the same market. Therefore, to ensure their sustainable development, companies focus on creating and developing unique assets that have no analogues. Often the stock market valuations of companies are much higher than the book values of their net assets. This discrepancy proves that assets that are not reflected in the balance sheet play a major role in the creation of corporate wealth.

These issues relate directly to the survey presented in the report, conducted under the author's project "Approaches and methods for reporting and disclosing the internally generated goodwill of the company" (2016). For the purposes of the survey, a system of three operational approaches was adopted. The first concerns the determination of synergistic factors in the creation of internally generated goodwill and focuses on the method of determining internally generated intangible assets that underlie the generation of synergies. The second approach, based on the residual value, allows to assess the internally generated goodwill from the point of view of the fundamental position that the nature of the internally generated and externally

acquired goodwill is the same. The third approach is based on market capitalization. The Bloom method has been further developed, which provides for a more accurate definition and disclosure of the internally generated goodwill of the entities listed and unlisted on the stock exchange.

8.2. Basheva, S., A. Filipova-Slancheva, L. Kamburova (2019). Origin and Evolution of Audit Profession in Bulgaria – Historic Review. In: 1st Balkan Accounting and Management History Congress. Edirne, Turkey, pp. 133-151, ISBN: 978-975-374-254-2.

Author's share: 6 pages

The purpose of the report is to present the origin and development of the auditing profession in Bulgaria and its current state as a result of the ongoing economic processes in the country. The interest in the topic is provoked by the fact that in 2016 several anniversaries related to this profession are celebrated - 85 years of independent financial audit in Bulgaria with the establishment of the Institute of Certified Public Accountants; 25 years since the restoration of the auditing practice in the country and its institutional establishment through the Association of Certified Public Accountants; 20 years since the establishment of the Institute of Certified Public Accountants, which today represents the profession.

8.3. Kamburova, L. (2020) The challenges in the application of IFRS 15 Revenue from contracts with customers. B: Fourteenth International Scientific Conference of Young Scientists "The Economy of Bulgaria and the European Union in the Digital World. Sofia, pp. 404 -412, ISBN 978-954-8590-68-6.

Author's share: 8 pages

Revenues are the carrier of basic financial information of the company about the current situation and future prospects. They are a key indicator for the achievement of the pre-defined goals, which is essential not only for the management and the owners, but also for the potential investors. This determines the purpose of the report - to present the most important requirements that must be met in the application of IFRS 15 Revenue from contracts with customers.

The need to adopt uniform accounting rules globally provokes intensifying discussions between the International Accounting Standards Board and the US Financial Reporting Standards Board, with the aim of eliminating differences and achieving convergence in terms of implementation. of high quality standards. A good example of a standard that seeks to fully integrate the accounting solutions of the two accounting systems - IFRS and US GAAP - is IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers. It creates an extremely detailed framework for recognizing revenue from contracts with customers, which contains a number of specific prescriptions. This significantly changes the approach adopted in previous accounting standards and interpretations, where the burden of management's judgment in developing and implementing revenue recognition policies and practices is much greater. The report emphasizes that the application of these new rules can lead to serious changes in the revenue profile and, in some cases, in the recognition of costs, as well as have a wider impact on the activities of the companies.

8.4. Kamburova, L. (2020). Determinants of earnings quality. B: Fifteenth International Scientific Conference of Young Scientists on "The Economy of Bulgaria and the European Union: Circular Economy and Corporate Social Responsibility. Sofia, pp. 394-403, ISBN 978-619-232-316-5

Author's share: 9 pages

Earnings quality is one of the most common research topics in the modern accounting literature. The higher the quality of the profit, the greater its information content for the users of the financial statements of the company.

The purpose of the report is to summarize the determinants of earnings quality. The determining factors (internal and external) for the quality of profit are highlighted: on the one hand, the internal ones are the characteristics of the company, financial reporting, corporate governance and the role of internal control, and on the other hand, the external ones include auditors, capital markets and others. The relationship between the quality of the earnings and the size of the company is positive and the one between earnings quality and financial leverage is negative. The report states that applying good management practices (e.g. having more independent directors, an expert audit committee and sound internal control) increases quality. Earnings quality is also positively influenced by the performance of audits by larger audit firms or those with more significant specific experience, and the frequent change of auditors is a signal of poorer quality. The reports concluded that companies may have a lower quality of earnings when they are too tied to the remuneration of managers or the company is about to raise capital. Some of the most significant external factors that affect the quality of earnings are political processes, as well as capital and tax regulations.

Quantitative summary of the presented research papers

Type of Research Works	Number of publications	Number of pages
1. Textbooks	3	185
2. Monographs	2	277
3. Book based on a defended doctoral dissertation	1	144
4. Articles, published in collective monographs	5	46
5. Articles, published in collections of scientific articles	3	36
6. Reports, published in collections of scientific reports	2	18
7. Articles, published in scientific journals, referenced and indexed in other international databases with scientific information	4	45
8. Reports, published in proceedings of scientific conferences held abroad or in Bulgaria, if organized by international scientific or professional organizations	4	31
TOTAL	24	782